

ULAPPA- Uudenmaan Lapsen ääni peruspalveluissa
Länsi- ja Keski-Uudenmaan kehittämisverkosto

YHTEENVETO VERKOSTOKONSULTEILLE, HUOLI PUHEEKSI KOULUTTAJILLE JA LÄHEISNEUVONPIDON KOOLLEKUTSUJILLE TEHDYSTÄ KYSELYSTÄ

Länsi- ja Keski-Uudellamaalla on koulutettu kuntien työntekijöitä käyttämään asiakkaiden osallisuutta edistäviä menetelmiä työssään tavoitteena varhainen ja oikea-aikainen tuki lapsille, nuorille ja lapsiperheille. Tällaisia menetelmiä ovat mm. dialogiset menetelmät, läheisneuvonpito ja huolen puheeksi ottaminen varhaisessa vaiheessa. Verkostokonsultit, läheisneuvonpidon koollekutsujat ja hupu-kouluttajat ovat ko. menetelmien osaajia. Menetelmien käyttäjistä kootaan verkosto ULAPPA –hankkeen aikana. Verkoston toiminnan käynnistysvaiheen tueksi työntekijöille tehtiin kysely, jolla kartoitettiin menetelmien käytön laajuutta sekä tarpeita verkoston toiminnalle.

Kyselyn toteutus ja siihen vastanneet henkilöt

Kysely toteutettiin webropol-kyselynä tammikuussa 2010. Se lähetettiin 65 Länsi- ja Keski-Uudenmaan kuntien työntekijälle, jotka ovat saaneet verkostokonsultin tai läheisneuvonpidon koollekutsujan koulutuksen tai huoli puheeksi –kouluttajakoulutuksen. Ko. osaajien yhteystiedot saatiin sekä THL:n kautta että kuntien yhdyshenkilöiltä. Eniten kyseisten menetelmien osaajia oli Nurmijärvellä ja Järvenpäässä, jossa myös oli kaikkien menetelmien osaajia. Huoli puheeksi kouluttajien yhteystietoja saatiin myös Hyvinkäältä, Mäntsälästä, Pornaisista ja Keravalta. Verkostokonsulttien yhteystietoja saatiin puolestaan Raaseporista, Lohjalta ja Kirkkonummelta.

Kyselyyn vastasi 47 henkilöä ja vastausprosentti oli 72%. Vastaajista valtaosa oli Järvenpään ja Nurmijärven työntekijöitä. Näissä kunnissa on eniten ko. koulutettuja työntekijöitä. Vastaajista 24 oli huoli puheeksi kouluttajaa, 18 verkostokonsulttia ja viisi läheisneuvonpidon koollekutsujaa.

Kaikki kyselyssä mainitut asiakkaita osallistavat menetelmät ovat vastaajien keskuudessa vähintään melko hyvin tunnettuja, vaikka suurin osa vastaajista on saanut koulutuksen vain yhteen menetelmästä. Kyselyyn vastanneista 26 henkilöä ilmaisi tuntevansa verkostokonsulttitoiminnan hyvin, 18 melko hyvin ja kaksi vastasi, ettei tunne toimintaa. Huolen puheeksi ottamisen menetelmän tunsu hyvin 39 vastaaja ja kahdeksan tunsu sen melko hyvin. Läheisneuvonpito ja hyvien käytäntöjen keskustelut olivat menetelminä vastaajille vähiten tunnettuja. Läheisneuvonpidon kertoi tuntevansa hyvin 16 henkilöä. 25 tunsu menetelmän melko hyvin ja viisi henkilöä ei tuntenut menetelmää lainkaan. Seitsemän henkilöä tunsu hyvien käytäntöjen keskustelut hyvin, 24 melko hyvin ja 14 vastaajaa ei tuntenut menetelmää lainkaan.

SOSIAALITAITO

Seutulantie 3-5 A, 04410 Järvenpää

ULAPPA- Uudenmaan Lapsen ääni peruspalveluissa
Länsi- ja Keski-Uudenmaan kehittämisverkosto

Kyselyn vastaajat tunsivat ja kertoivat käyttävänsä työssään myös muita osallistavia menetelmiä. Vastaajat nimesivät tällaisiksi menetelmiksi ratkaisukeskeisen lähestymistavan asiakastyössä, kasvatuskumppanuuden, lapset puheeksi menetelmän, Beardsleen perheintervention, depressiokoulun, lasta kuntouttavat menetelmät, vanhemmuuden roolikartat sekä vertaisryhmätoiminnan menetelmät.

Menetelmien käyttö viimeisen vuoden aikana

Kyselyn vastaajat ovat lähes kaikki toimineet joko verkostokonsulttina, huoli puheeksi kouluttajana tai läheisneuvonpidon koollekutsujana viimeisen vuoden aikana, mutta vastaajat käyttävät myös päivittäisessä arjen työssään asiakkaita osallistavia menetelmiä. Menetelmät toimivat niin, että niihin ei tarvitse joka kerta erikseen pysähtyä ja menetelmistä on tullut osa päivittäistä työtä. Verkostokonsulttitoiminnan, huoli puheeksi koulutusten ja läheisneuvonpitojen järjestymisen esteeksi mainitaan sijaisten saamisen hankaluus ja työn kiireisyys.

Kahta lukuun ottamatta kaikki verkostokonsultit (18) ovat toimineet ko. tehtävässä ainakin kerran viimeisen vuoden aikana ja yksi kertoo toimineensa tehtävässä ainakin 20 kertaa. Vaihteluväli oli 1-6 kertaa (ja yksi 20 kertaa). Osa verkostokonsulteista kertoo toimineensa myös huoli-puheeksi kouluttajana, hyvien käytäntöjen kokoajana tai huolten kartoittajan tehtävässä.

Läheisneuvonpidon koollekutsujista (5) kolme kertoo toimineensa tehtävässä viimeisen vuoden aikana 1-5 kertaa. Yksi vastaajista on toiminut myös huolten kartoittajan tehtävissä. Oman työn kiireisyys ja läheisneuvonpidon tilauksien puute ovat olleet osittain syynä neuvonpitojen vähyyteen.

Vastaajista 19 (/24) kertoo pitäneensä huoli puheeksi koulutuksia viimeisen vuoden aikana. Koulutuksia on pidetty 1-6 kertaa vuoden aikana. Yksi kouluttaja on pitänyt 20 koulutusta. Hyvien käytäntöjen kokoajan tehtävissä on toiminut yksi vastaajista viimeisen vuoden aikana ja huolten kartoittajan tehtävissä kertoo toimineensa kahdeksan vastaajaa.

Oman kunnan ulkopuolella jossakin toisessa kunnassa menetelmiä on käyttänyt neljä verkostokonsulttia ja neljä huoli puheeksi –kouluttajaa. Läheisneuvonpidon koollekutsijat eivät ole toimineet tehtävässä oman kuntansa ulkopuolella.

Menetelmien käyttö ja oma työyhteisö

Lähes kaikki (40) vastaajat ovat sopineet esimiehensä kanssa asiakkaita osallistavien menetelmien käytöstä työssään. Vain seitsemän ei ole sopinut asiasta työnantajansa kanssa. Ne, joiden kanssa asiasta on työpaikalla sovittu, voivat sisällyttää kouluttamisen,

SOSIAALITAITO

Seutulantie 3-5 A, 04410 Järvenpää

ULAPPA- Uudenmaan Lapsen ääni peruspalveluissa
Länsi- ja Keski-Uudenmaan kehittämisverkosto

verkostopalaverit ja läheisneuvonpidon osaksi työaikaansa. Joillakin erityistehtävät on kirjattu työsopimukseen ja työsuunnitelmiin. Työaikaan voidaan sisällyttää sekä suunnittelu-aika että varsinainen toiminta-aika. Joissakin kunnissa toiminnasta saa pienen lisäkorvauksen. Muutama vastaaja mainitsee lauantaityon tuovan lisäkorvauksen sekä kunnan ulkopuolella tehtävästä työstä saatavan erilliskorvauksen.

Vastaajista 40 ilmaisi, että oma työyhteisö hyväksyy vastaajan toiminnan kyselyssä mainituissa erityistehtävissä. Neljä henkilöä vastasi, että toiminta aiheuttaa ristiriitoja, mm. kateutta ja hankaluutta sijaisjärjestelyissä ja työvuorojen järjestelyissä.

Toiveet verkostolle ja jatkokoulutukselle

Verkostoyhteistyö kiinnostaa Länsi- ja Keski-Uudenmaan verkostokonsultteja, hupukouluttajia ja läheisneuvonpidon koollekutsujia. Verkostoyhteistyö kiinnostaa kokemusten vaihdon vuoksi, mutta myös työntekijöiden omaa työssä jaksamista ajatellen. Lisäkoulutus on tarpeellista, koska menetelmät unohtuvat, jos niitä käyttää harvakseltaan.

Perustettavan työntekijöiden verkoston tavoitteena on edesauttaa osallistavien menetelmien käytön lisäämistä kunnissa edistämällä työntekijöiden keskinäistä toisiltaan oppimista ja hyvien käytäntöjen jakamista ja vertaistyonohjausta sekä edistää menetelmien tunnetuksi tekemistä kunnissa.

Vastaajista 36 on kiinnostunut osallistumaan verkoston toimintaan ja kymmenen ei ole kiinnostunut asiasta. 30 henkilöä toivoo lisäkoulutusta asiakkaita osallistavista menetelmistä ja 14 henkilöä ei katso lisäkoulutusta tarpeelliseksi.

Seudullisen verkoston tapaamisia toivottiin kohtuullisessa määrin ja mahdollisuuksien mukaan liitettynä osaksi paikallista verkostokonsulttien kokoontumista ja yhteistoimintaa. Jo nyt käytössä olevat oman kunnan toimijoiden kokoontumiset nähtiin ensisijaisena vertaistuen väylänä, ja paikallisten tapaamisten jatkuminen nähtiin tärkeänä. Kovin paljoa ei voi lisätä työaikaan verkostokonsulttitoiminnalle, joten kuntien väliselle toiminnalle ei paljoa ole työaikaan annettavana. Yhteistyö ja ajatusten jakaminen kuitenkin nähtiin kannatettavaksi ajatukseksi, koska valtakunnallisiin tapahtumiin ei kaikilla ole mahdollisuutta osallistua. Lähiseuduilla tapahtuvaan yhteistoimintaan pääsisi ehkä helpommin mukaan.

Vastaajat toivoivat menetelmien juurruttamista ja vahvistamista omassa kunnassa sekä osallisuutta lisäävien menetelmien toimimista ja näkymistä nykyistä enemmän rinnakkain. Tällä hetkellä ei ole yhteistä koordinoitua ja sen katsotaan aiheuttavan irrallisuutta. Menetelmien osaajista ehdotettiin luotavaksi seudullinen pankki, josta seudun kunnat

SOSIAALITAITO

Seutulantie 3-5 A, 04410 Järvenpää

ULAPPA- Uudenmaan Lapsen ääni peruspalveluissa
Länsi- ja Keski-Uudenmaan kehittämisverkosto

voisivat tilata tarvitsemaansa palvelua kuntaansa. Pankin toiminnasta, korvauksista yms. asioista ehdotettiin sovittavaksi kuntien johtotasolla.

Esimiesten tukea tarvitaan verkoston toiminnalle ja menetelmien käytölle kunnissa. Vastauksissa nousi huoli, miten omasta työstä voi vapautua erityistehtäviin. Esimerkiksi lastensuojelu on tänä päivänä niin kiireistä ja työllistävää ettei ehdi paneutua muihin asioihin.

Verkoston kokoontumisilta toivotaan tietoa useammasta toimivasta hyvästä käytännöstä yhtä aikaa. On turhaa käyttää resursseja siihen, että jokainen kertoo vain omasta toimintatavastaan. Toivottiin hyväksi havaittujen toiminnallisten menetelmien jakamista sekä eettisten periaatteiden pohtimista. Lisäkoulutusta toivottiin myös verkostomenetelmistä ja läheisneuvonpidoista - toimivaa, tasavertaista ja täsmällistä koulutusta henkilökunnalle!

Olisi mukava tavata muita saman menetelmän osaajia, jakaa osaamista ja ottaa oppia toinen toisiltaan, kommentoi yksi vastaajista.

SOSIAALITAITO

Seutulantie 3-5 A, 04410 Järvenpää